ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 16ης Σεπτεμβρίου 2004 *

Στην υπόθεση C-329/02 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου,

ασκηθείσα στις 12 Σεπτεμβρίου 2002,

SAT.1 SatellitenFernsehen GmbH, με έδρα το Mayence (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τον R. Schneider, Rechtsanwalt, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

όπου ο έτερος διάδικος είναι το

Γραφείο Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ), εκπροσωπούμενο από τον D. Schennen, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθού πρωτοδίκως,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. W.A. Timmermans, πρόεδρο τμήματος, J.-P. Puissochet (εισηγητή), R. Schintgen, F. Macken και N. Colneric, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: F. G. Jacobs,
γραμματέας: H. von Holstein, βοηθός γραμματέας,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 8ης Ιανουαρίου 2004,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν οι διάδικοι,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 11ης Μαρτίου 2004,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με την αίτηση αναιρέσεως, η SAT.1 SatellitenFernsehen (στο εξής: αναιρεσείουσα) ζητεί την αναίρεση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 2ας Ιουλίου 2002, Τ-323/00, SAT.1 κατά ΓΕΕΑ (SAT.2) (Συλλογή 2002, σ. II-2839, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση), με την οποία το Πρωτοδικείο απέρριψε την προσφυγή της, καθόσον έκρινε ότι το δεύτερο τμήμα προσφυγών του Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα,

σχέδια και υποδείγματα) (στο εξής: ΓΕΕΑ), απορρίπτοντας την καταχώριση ως κοινοτικού σήματος του λεκτικού συμπλέγματος «SAT.2» για υπηρεσίες που, σύμφωνα με την αίτηση καταχωρίσεως, σχετίζονται με δορυφορική μετάδοση, δεν παρέβη το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1, στο εξής: κανονισμός), και δεν αγνόησε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως.

Νομικό πλαίσιο

2 Κατά το άρθρο 4 του κανονισμού:

«Μπορεί να αποτελέσει κοινοτικό σήμα οποιοδήποτε σημείο επιδεκτικό γραφικής παράστασης, ιδίως λέξεις, συμπεριλαμβανομένων των ονομάτων των προσώπων, σχέδια, γράμματα, αριθμοί, το σχήμα προϊόντος ή της συσκευασίας του, υπό την προϋπόθεση ότι τα σημεία αυτά είναι ικανά να διακρίνουν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες μιας επιχείρησης από τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες άλλων επιχειρήσεων.»

3 Το άρθρο 7 του κανονισμού ορίζει:

«1. Δεν γίνονται δεκτά για καταχώριση:

α) τα σημεία που δεν πληρούν τους όρους του άρθρου 4,

β) τα σήματα που στερούνται διακριτικού χαρακτήρα,

γ) τα σήματα που αποτελούνται αποκλειστικά από σημεία ή ενδείξεις που μπορούν να χρησιμεύσουν, στις συναλλαγές για τη δήλωση του είδους, της ποιότητας, της ποσότητας, του προορισμού, της αξίας, της γεωγραφικής προέλευσης ή του χρόνου παραγωγής του προϊόντος ή της παροχής της υπηρεσίας ή άλλων χαρακτηριστικών αυτών·

[...]

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται ακόμη και αν οι λόγοι απαραδέκτου υφίστανται μόνο σε τμήμα της Κοινότητας.

3. Η παράγραφος 1, στοιχεία β', γ' και δ', δεν εφαρμόζεται αν το σήμα έχει αποκτήσει για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες ζητείται η καταχώριση διακριτικό χαρακτήρα λόγω της χρήσης που του έχει γίνει.»

4 Κατά το άρθρο 12 του κανονισμού:

«Το δικαίωμα που παρέχει το κοινοτικό σήμα δεν επιτρέπει στο δικαιούχο του να απαγορεύει στους τρίτους τη χρήση στις συναλλαγές:

[...]

β) ενδείξεων περί το είδος, την ποιότητα, την ποσότητα, τον προορισμό, την αξία, τη γεωγραφική προέλευση, το χρόνο παραγωγής του προϊόντος ή της παροχής της υπηρεσίας ή άλλων χαρακτηριστικών τους

[...]

εφόσον η χρήση αυτή γίνεται σύμφωνα με τα χρηστά συναλλακτικά ήθη που ισχύουν στη βιομηχανία ή το εμπόριο».

5 Το άρθρο 38, παράγραφος 1, του κανονισμού ορίζει:

«Εάν η καταχώριση του σήματος είναι απαράδεκτη σύμφωνα με το άρθρο 7, για το σύνολο ή μέρος των προϊόντων ή υπηρεσιών για τις οποίες αιτείται το κοινοτικό σήμα, η αίτηση απορρίπτεται για τα εν λόγω προϊόντα ή υπηρεσίες».

Το ιστορικό της διαφοράς

6 Στις 15 Απριλίου 1997, η αναιρεσείουσα ζήτησε από το ΓΕΕΑ την καταχώριση ως κοινοτικού σήματος του λεκτικού συμπλέγματος «SAT.2» για διάφορα προϊόντα των κλάσεων 3, 9, 14, 16, 18, 20, 25, 28, 29 και 30 κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας για τη διεθνή ταξινόμηση των προϊόντων και υπηρεσιών προς τον σκοπό της καταχωρίσεως των σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως αναθεωρήθηκε και τροποποιήθηκε, και, αφετέρου, για υπηρεσίες των κλάσεων 35, 38, 41 και 42, κατά την έννοια του διακανονισμού αυτού.

7 Όταν ο εξεταστής του ΓΕΕΑ απέρριψε την αίτησή της, με απόφαση της 9ης Απριλίου 1999, ως προς τις υπηρεσίες των κλάσεων 35, 38, 41 και 42, η αναιρεσείουσα άσκησε προσφυγή ενώπιον του ΓΕΕΑ.

8 Με την επίμαχη απόφαση, το δεύτερο τμήμα προσφυγών του ΓΕΕΑ απέρριψε την προσφυγή, με το αιτιολογικό ότι οι διατάξεις του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχεία β΄ και γ΄, του κανονισμού αντίκεινται στην καταχώριση του λεκτικού συμπλέγματος «SAT.2» για τις ως άνω κλάσεις υπηρεσιών.

Η διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

9 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 16 Οκτωβρίου 2000, η προσφεύγουσα άσκησε προσφυγή για την ακύρωση της επίμαχης αποφάσεως.

10 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείου δέχθηκε εν μέρει την προσφυγή.

11 Αφενός, έκρινε ότι το δεύτερο τμήμα προσφυγών του ΓΕΕΑ δεν αποφάνθηκε επί των αιτημάτων της αναιρεσείουσας σχετικά με τις υπηρεσίες της κλάσεως 35 που αναφέρονταν στην αίτηση καταχωρίσεως. Ως εκ τούτου, ακύρωσε την επίμαχη απόφαση κατά το μέτρο αυτό.

12 Αφετέρου, όσον αφορά τις υπηρεσίες των κλάσεων 38, 41 και 42, το Πρωτοδικείο ακύρωσε την επίμαχη απόφαση, αλλά μόνον καθόσον αρνήθηκε να καταχωρίσει το λεκτικό σύμπλεγμα «SAT.2» για τις υπηρεσίες των ως άνω κλάσεων, που απαριθμούνται στη σκέψη 42 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

13 Για να καταλήξει στην ακυρωτική αυτή κρίση, το Πρωτοδικείο δέχθηκε, καταρχάς, τον λόγο ακυρώσεως της αναιρεσείουσας, ότι η επίμαχη απόφαση στηρίχθηκε εσφαλμένως στο άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 40/94. Στηριζόμενο στην κρίσιμη σημασία του σήματος, η οποία προκύπτει όχι μόνον από τα διάφορα στοιχεία από τα οποία αυτό αποτελείται, αλλά και, αφενός, από τη σημασία του ως συνόλου και, αφετέρου, από τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών που το οικείο κοινό λαμβάνει υπόψη του όταν επιλέγει, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι το λεκτικό σύμπλεγμα «SAT.2» δεν είναι περιγραφικό των υπηρεσιών των κλάσεων 38, 41 και 42 κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού. Πράγματι, το λεκτικό αυτό σύμπλεγμα δεν σχετίζεται με κανένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των οικείων υπηρεσιών, το οποίο θα μπορούσε να ληφθεί υπόψη στο πλαίσιο της επιλογής που πραγματοποιεί το ενδιαφερόμενο κοινό.

14 Αντιθέτως, όσον αφορά μέρος των υπηρεσιών των κλάσεων 38, 41 και 42, το Πρωτοδικείο απέρριψε τον λόγο ακυρώσεως της προσφεύγουσας, κατά τον οποίον η επίμαχη απόφαση δεν μπορούσε να απορρίψει την καταχώριση του λεκτικού συμπλέγματος «SAT.2» βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού. Πράγματι, έκρινε ότι το λεκτικό αυτό σύμπλεγμα, δεδομένων των συστατικών του στοιχείων, στερείται διακριτικού χαρακτήρα κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, ως προς τις υπηρεσίες που, σύμφωνα με την αίτηση καταχωρίσεως, σχετίζονται με δορυφορική μετάδοση, ήτοι ως προς τις υπηρεσίες που αναφέρονται στη σκέψη 3 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και δεν απαριθμούνται στη σκέψη 42 αυτής.

15 Τέλος, απέρριψε τον λόγο αναιρέσεως της προσφεύγουσας, ότι η απόρριψη της καταχωρίσεως του επίμαχου λεκτικού συμπλέγματος συνιστά παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, επειδή το ΓΕΕΑ έχει εγκρίνει, με αποφάσεις του, την καταχώριση ως κοινοτικών σημάτων άλλων, απολύτως ομοίων σημείων.

Η αίτηση αναιρέσεως

16 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Δικαστήριο να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, κατά το μέτρο που το Πρωτοδικείο απέρριψε τα λοιπά αιτήματα που αυτή υπέβαλε ενώπιόν του, και να καταδικάσει το Γραφείο στα δικαστικά έξοδα.

17 Το Γραφείο ζητεί από το Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και να καταδικάσει την αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επιχειρήματα των διαδίκων

18 Με το πρώτο επιχείρημά της, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι η ερμηνεία του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού, την οποία ακολούθησε το Πρωτοδικείο πάσχει διττώς νομική πλάνη.

19 Αφενός, αντιθέτως προς την κρίση του Πρωτοδικείου, στη σκέψη 36 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η διάταξη αυτή δεν επιδιώκει σκοπό γενικού συμφέροντος, ο οποίος συνίσταται στο να μπορούν τα σημεία που η εν λόγω διάταξη αφορά να χρησιμοποιούνται ελεύθερα απ' όλους. Στην πραγματικότητα, σύμφωνα με την αντίληψη περί κύριας λειτουργίας του σήματος, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί από τον κοινοτικό νομοθέτη και το Δικαστήριο, ο σκοπός της εν λόγω διατάξεως έγκειται στο να μπορεί ο καταναλωτής ή ο τελικός χρήστης να διακρίνει, χωρίς κίνδυνο συγχύσεως, την προέλευση των προϊόντων ή των υπηρεσιών,. Επομένως, το Πρωτοδικείο στηρίχθηκε σε κριτήριο που ασκεί επιρροή στο πλαίσιο του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχεία γ' και ε', και όχι του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ' του κανονισμού και, επομένως, δεν διερεύνησε κατά πόσον το εν λόγω λεκτικό σύμπλεγμα πληροί την εν λόγω λειτουργία.

20 Αφετέρου, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο, αφού ορθώς υπέμνησε ότι πρέπει να εξεταστεί η συνολική εντύπωση που δημιουργεί το λεκτικό σύμπλεγμα «SAT.2» στους ενδιαφερομένους καταναλωτές, ώστε να διαπιστωθεί αν το σήμα αυτό διαθέτει διακριτικό χαρακτήρα, δεν εφάρμοσε εν προκειμένω ορθώς αυτόν τον κανόνα αναλύσεως. Πράγματι, ανέλυσε το λεκτικό σύμπλεγμα στα συστατικά του στοιχεία, προκειμένου να στηρίξει την άρνηση της καταχωρίσεως. Ωστόσο, η αναλυτική αυτή εξέταση δεν αντιστοιχεί στον τρόπο με τον οποίον οι καταναλωτές αντιλαμβάνονται και ερμηνεύουν το σήμα, όταν το βλέπουν. Περαιτέρω, το Πρωτοδικείο εσφαλμένως στήριξε τη διαπίστωσή του περί ελλείψεως διακριτικού χαρακτήρα στο γεγονός ότι το λεκτικό σύμπλεγμα συνίσταται από στοιχεία που χρησιμοποιούνται ευρέως στο εμπόριο για την παρουσίαση των οικείων υπηρεσιών, ενώ τέτοιου είδους στοιχεία μπορούν να ληφθούν υπόψη μόνο στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού.

21 Το ΓΕΕΑ αντικρούει το επιχείρημα αυτό, υποστηρίζοντας ότι το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού επιδιώκει σκοπό γενικού συμφέροντος, ο οποίος συνίσταται στη διασφάλιση της ελεύθερης χρήσεως των οικείων σημείων. Από τη νομολογία του Δικαστηρίου συνάγεται ότι οι λόγοι απαραδέκτου του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχεία β' και γ', του κανονισμού επιδιώκουν πράγματι τέτοιο σκοπό, διότι δεν επιτρέπουν να προστατεύονται, με την καταχώρισή τους ως σημάτων, τα σημεία που δεν διαθέτουν διακριτικό χαρακτήρα.

22 Το ΓΕΕΑ συμμερίζεται το επιχείρημα της προσφεύγουσας, ότι το επίμαχο λεκτικό σύμπλεγμα πρέπει να εξεταστεί ως σύνολο και ότι, ως διακριτικός χαρακτήρας, νοείται η ικανότητα του σήματος να εξατομικεύει, ανάλογα με την προέλευσή τους, τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που σημαίνονται με αυτό. Φρονεί, ωστόσο, ότι το λεκτικό σύμπλεγμα «SAT.2» στερείται διακριτικού χαρακτήρα, διότι συνίσταται από στοιχεία στερούμενα διακριτικού χαρακτήρα και συνδυαζόμενα κατά τρόπον συνήθη, και ότι το Πρωτοδικείο, αποφαινόμενο επί του ζητήματος, δεν παρέβη το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού. Περαιτέρω, στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δεν υπάρχει καμία σύγχυση των πεδίων εφαρμογής της διατάξεως αυτής και της διατάξεως του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού. Επίσης, δεν υπάρχει αντίφαση, διότι το Πρωτοδικείο τεκμηρίωσε, χωρίς να υποπέσει σε νομική πλάνη, ότι το λεκτικό σύμπλεγμα, ενώ δεν είναι περιγραφικό κατά την έννοια στοιχείου γ', εντούτοις στερείται διακριτικού χαρακτήρα, κατά την έννοια των διατάξεων του στοιχείου β'.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

23 Πρώτον, η βασική λειτουργία του σήματος είναι να εγγυάται στον καταναλωτή ή τον τελικό χρήστη την ταυτότητα προελεύσεως του φέροντος το σήμα προϊόντος ή της οικείας υπηρεσίας, δίνοντάς του τη δυνατότητα να διακρίνει, χωρίς κίνδυνο συγχύσεως, το εν λόγω προϊόν ή την υπηρεσία από τα αντίστοιχα άλλης προελεύσεως (βλ., ιδίως, αποφάσεις της 23ης Μαΐου 1978, 102/77, Hoffmann-La Roche, Συλλογή 1978, σ. 1139, σκέψη 7, και της 18ης Ιουνίου 2002, C-299/99, Philips, Συλλογή 2002, σ. I-5475, σκέψη 30). Σκοπός του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού είναι η απαγόρευση της καταχωρίσεως σημάτων που στερούνται διακριτικού χαρακτήρα, καθώς μόνον ο διακριτικός χαρακτήρας τα καθιστά ικανά να ανταποκριθούν στη βασική αυτή λειτουργία.

24 Δεύτερον, το αν ένα σημείο διαθέτει τον απαιτούμενο για την καταχώρισή του ως σήματος χαρακτήρα πρέπει να προσδιορίζεται από την οπτική γωνία του οικείου κοινού. Όταν τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες τις οποίες αφορά η αίτηση καταχωρίσεως προορίζονται για το σύνολο των καταναλωτών, τεκμαίρεται ότι το οικείο κοινό απαρτίζεται από τον μέσο καταναλωτή που διαθέτει τη συνήθη πληροφόρηση και είναι ευλόγως ενημερωμένος και προσεκτικός (αποφάσεις της 22ας Ιουνίου 1999, C-342/97, Lloyd Schuhfabrik Meyer, Συλλογή 1999, σ. I-3819, σκέψη 26, και της 6ης Μαΐου 2003, C-104/01, Libertel, Συλλογή 2003, σ. I 3793, σκέψη 46).

25 Τρίτον, είναι σημαντικό να υπομνηστεί ότι καθένας από τους λόγους απαραδέκτου της καταχωρίσεως του άρθρου 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 40/94 είναι ανεξάρτητος των άλλων και χρήζει χωριστής εξετάσεως. Εξάλλου, οι ως άνω λόγοι απαραδέκτου πρέπει να ερμηνεύονται υπό το πρίσμα του γενικού συμφέροντος που δικαιολογεί καθέναν από αυτούς. Το γενικό συμφέρον, όταν λαμβάνεται υπόψη κατά την εξέταση καθενός από τους λόγους απαραδέκτου, μπορεί, ή και πρέπει, να αντανακλά διαφορετικές εκτιμήσεις, ανάλογα με τον προβαλλόμενο λόγο απαραδέκτου (απόφαση της 29ης Απριλίου 2004, C-456/01 P και C-457/01 P, Henkel κατά ΓΕΕΑ, Συλλογή 2004, σ. I-5089, σκέψεις 45 και 46).

26 Ως προς την καταχώριση, χωρίς χωρικό περιορισμό, ενός χρώματος ως σήματος, το Δικαστήριο έκρινε, με τη σκέψη 60 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Libertel, ότι το γενικό συμφέρον που διέπει το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', της πρώτης οδηγίας 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (ΕΕ L 040, σ. 1), διάταξη της οποίας το περιεχόμενο είναι ταυτόσημο με αυτό του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού, συνίσταται στο να μην περιορίζεται αδικαιολόγητα η δυνατότητα ελεύθερης χρησιμοποιήσεως των χρωμάτων από άλλους επιχειρηματίες που προσφέρουν προϊόντα ή υπηρεσίες ομοειδείς με αυτές για τις οποίες ζητείται η καταχώριση.

27 Περαιτέρω, δεδομένης της εκτάσεως της προστασίας που ο κανονισμός παρέχει στο σήμα, το γενικό συμφέρον που διέπει το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού συμπίπτει, προφανώς, με την υπομνησθείσα στη σκέψη 23 της παρούσας αποφάσεως βασική λειτουργία του σήματος.

28 Τέλος, όταν πρόκειται για σήμα συνιστάμενο από λέξεις ή από λέξη και αριθμό, όπως το επίδικο, ο ενδεχόμενος διακριτικός χαρακτήρας του μπορεί μεν να εξεταστεί χωριστά για καθέναν από τους όρους ή τα στοιχεία που το συνιστούν, αλλά επιβάλλεται οπωσδήποτε να εξεταστεί και το σύνολο που σχηματίζουν οι όροι και τα στοιχεία αυτά. Πράγματι, μόνον το γεγονός ότι καθένα από τα στοιχεία αυτά, εξεταζόμενο ξεχωριστά, στερείται διακριτικού χαρακτήρα δεν αποκλείει το να διαθέτει τέτοιο χαρακτήρα ο συνδυασμός που αυτά σχηματίζουν (βλ, αναλόγως, τις αποφάσεις της 12ης Φεβρουαρίου 2004, C-265/00, Campina Melkunie, Συλλογή 2004, σ. I-1699, σκέψεις 40 και 41, και C-363/99, Koninklijke KPN Nederland, Συλλογή 2004, σ. I-1619, σκέψεις 99 και 100).

29 Ωστόσο, στο πλαίσιο της παρούσας διαφοράς, η εφαρμογή του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', από το Πρωτοδικείο μαρτυρεί εσφαλμένη ερμηνεία της διατάξεως αυτής.

30 Καταρχάς, ενώ πράγματι επισήμανε ορθώς, με τη σκέψη 39 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι, για την εξέταση του διακριτικού χαρακτήρα ενός σύνθετου σήματος, επιβάλλεται η συνολική εκτίμησή του, το Πρωτοδικείο δεν στήριξε την απόφασή του σε τέτοια εξέταση.

31 Πρώτον, αποφάνθηκε, με τη σκέψη 41 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι το ΓΕΕΑ απέδειξε επαρκώς κατά νόμο ότι στη γερμανική και στην αγγλική γλώσσα το στοιχείο «SAT» αποτελεί συνήθη σύντμηση της λέξεως «satellite» και ότι, ως σύντμηση, το στοιχείο αυτό δεν απομακρύνεται από τους λεξιλογικούς κανόνες των γλωσσών αυτών. Με την ίδια σκέψη της αποφάσεως αυτής, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι το στοιχείο αυτό δηλώνει ένα χαρακτηριστικό των περισσότερων από τις οικείες υπηρεσίες, το οποίο ενδέχεται να λάβει υπόψη του το ενδιαφερόμενο κοινό στο πλαίσιο των επιλογών του, ότι δηλαδή οι υπηρεσίες αυτές αφορούν μετάδοση μέσω δορυφόρου. Βάσει των διαπιστώσεων αυτών, τις οποίες το Δικαστήριο δεν μπορεί να αμφισβητήσει αναιρετικώς, εκτός αν στηρίζονται σε παραποίηση των στοιχείων της δικογραφίας, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι το στοιχείο «SAT» στερείται διακριτικού χαρακτήρα σε σχέση με τις υπηρεσίες αυτές.

32 Εν συνεχεία, βάσει διαπιστώσεων που επίσης δεν υπόκεινται στον έλεγχο του Δικαστηρίου, εκτός αν συντρέχει περίπτωση παραποιήσεως, το Πρωτοδικείο έκρινε, αντιστοίχως με τις σκέψεις 46 και 47 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι το στοιχείο «2» και το στοιχείο «.» χρησιμοποιούνται ή ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν ευρέως στις συναλλαγές για την παρουσίαση των οικείων υπηρεσιών και ότι, ως εκ τούτου, τα στοιχεία αυτά στερούνται διακριτικού χαρακτήρα.

33 Από τις διαπιστώσεις αυτές συνήγαγε, με τη σκέψη 49 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι «[...] γενικώς, [...] το γεγονός ότι ένα σύνθετο σήμα αποτελείται μόνον από στοιχεία στερούμενα διακριτικού χαρακτήρα επιτρέπει το συμπέρασμα ότι το σήμα αυτό, θεωρούμενο στο σύνολο του, είναι επίσης δυνατό να χρησιμοποιείται συνήθως στις συναλλαγές για την παρουσίαση των οικείων προϊόντων ή υπηρεσιών.»

34 Τέλος, με τις σκέψεις 49 και 50 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι το συμπέρασμα αυτό αναιρείται μόνον αν, από συγκεκριμένες ενδείξεις, όπως, κυρίως, ο ασυνήθης τρόπος κατά τον οποίο συνδυάζονται τα διάφορα στοιχεία, καταδεικνύεται ότι το σύνθετο σήμα αντιπροσωπεύει κάτι περισσότερο από το σύνολο των στοιχείων από τα οποία αποτελείται. Το Πρωτοδικείο έκρινε ότι το λεκτικό σύμπλεγμα «SAT.2» έχει σχηματιστεί κατά τρόπο συνήθη και ότι «είναι αλυσιτελές το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι το σήμα του οποίου η καταχώριση ζητήθηκε, θεωρούμενο στο σύνολό του, περιλαμβάνει ένα στοιχείο φαντασίας».

35 Από τις σκέψεις 31 έως 34 της παρούσας αποφάσεως συνάγεται ότι το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε, με βάση κυρίως την ανάλυση καθενός από τα στοιχεία του χωριστά, ότι το λεκτικό σύμπλεγμα «SAT.2» δεν διαθέτει διακριτικό χαρακτήρα. Κατέληξε στην κρίση αυτή, διότι, αντί να στηριχθεί στη συνολική εντύπωση που σχηματίζει ο μέσος καταναλωτής για το σήμα αυτό, έλαβε ως δεδομένο ότι τα στοιχεία που, μεμονωμένα, στερούνται διακριτικού χαρακτήρα, δεν μπορούν, εφόσον συνδυαστούν, να αποκτήσουν τέτοιο χαρακτήρα. Εξέτασε δευτερευόντως μόνον τη συνολική εντύπωση που δημιουργεί το λεκτικό σύμπλεγμα, κρίνοντας παντελώς αλυσιτελή ορισμένα δεδομένα, όπως η ύπαρξη κάποιου στοιχείου φαντασίας, τα οποία πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο της αναλύσεως αυτής.

36 Δεύτερον, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται στο κριτήριο ότι δεν επιτρέπεται η καταχώριση σημάτων που ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν ευρέως στις συναλλαγές για την παρουσίαση των οικείων προϊόντων ή υπηρεσιών. Το κριτήριο αυτό έχει σημασία στο πλαίσιο του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού, αλλά δεν μπορεί να στηριχθεί σε αυτό η ερμηνεία του στοιχείου β' της ίδιας διατάξεως. Ειδικότερα, αποφαινόμενο, με τη σκέψη 36 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η διάταξη αυτή επιδιώκει σκοπό γενικού συμφέροντος, ο οποίος επιβάλλει να χρησιμοποιούνται ελεύθερα από όλους τα σημεία στα οποία αυτή αναφέρεται, το Πρωτοδικείο δεν έλαβε υπόψη του το γενικό συμφέρον για το οποίο γίνεται λόγος στις σκέψεις 25 έως 27 της παρούσας αποφάσεως.

37 Υπό τις περιστάσεις αυτές, η αναιρεσείουσα ορθώς υποστηρίζει ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ερμήνευσε εσφαλμένως το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού.

38 Από τις προηγηθείσες σκέψεις και χωρίς να απαιτείται εξέταση του άλλου λόγου αναιρέσεως, ο οποίος αντλείται από παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως, συνάγεται ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί, καθόσον το Πρωτοδικείο έκρινε ότι το δεύτερο τμήμα προσφυγών του ΓΕΕΑ δεν παρέβη το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού, αρνούμενο την καταχώριση ως κοινοτικού σήματος του λεκτικού συμπλέγματος «SAT.2» για υπηρεσίες που, σύμφωνα με την αίτηση καταχωρίσεως, σχετίζονται με δορυφορική μετάδοση, ήτοι για τις κατηγορίες υπηρεσιών που απαριθμούνται στη σκέψη 3 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και τις οποίες το Πρωτοδικείο δεν περιέλαβε στη σκέψη 42 αυτής.

39 Κατά το άρθρο 61, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, εάν αναιρεθεί η απόφαση του Πρωτοδικείου, το Δικαστήριο μπορεί το ίδιο να αποφανθεί επί της διαφοράς, εφόσον είναι ώριμη προς εκδίκαση. Αυτό συμβαίνει εν προκειμένω.

40 Αφενός, ενώ είναι αληθές ότι ο τρόπος κατά τον οποίο συντίθεται το λεκτικό σύμπλεγμα «SAT.2» δεν είναι ασυνήθης, ιδίως σε σχέση με την αντίληψη που ο μέσος καταναλωτής μπορεί να σχηματίσει για τις υπηρεσίες του τομέα των τηλεπικοινωνιών, και μολονότι αυτή η διάταξη ενός λεκτικού στοιχείου, όπως το «SAT», και ενός αριθμού, όπως το «2», που χωρίζονται με «.», δεν φανερώνει ιδιαίτερα υψηλό βαθμό επινοητικότητας, οι περιστάσεις αυτές δεν αρκούν για να αποδειχθεί ότι ένα τέτοιο λεκτικό σύμπλεγμα στερείται διακριτικού χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού.

41 Πράγματι, η καταχώριση ενός σημείου ως σήματος δεν εξαρτάται από τη διαπίστωση ενός συγκεκριμένου επιπέδου δημιουργικότητας ή γλωσσικής ή καλλιτεχνικής φαντασίας εκ μέρους του δικαιούχου του σήματος. Αρκεί ότι το σήμα επιτρέπει στο οικείο κοινό να προσδιορίσει την προέλευση των προϊόντων ή των υπηρεσιών που προστατεύονται με το σήμα και να τα διακρίνει από τα αντίστοιχα άλλων επιχειρήσεων.

42 Όταν ένα σήμα το οποίο δεν προσκρούει στον λόγο απαραδέκτου του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού στερείται εντούτοις διακριτικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του ίδιου νομοθετήματος, το ΓΕΕΑ οφείλει να εκθέσει τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι το σήμα αυτό στερείται διακριτικού χαρακτήρα.

43 Εν προκειμένω, όμως, το ΓΕΕΑ, με την επίδικη απόφαση, επισήμανε μόνον ότι τα στοιχεία «SAT» και «2» είναι περιγραφικά και ότι χρησιμοποιούνται ευρέως στον τομέα των υπηρεσιών των μέσων ενημερώσεως, χωρίς να πει για ποιον λόγο το λεκτικό σύμπλεγμα «SAT.2», εξεταζόμενο συνολικά, δεν είναι ικανό να διακρίνει τις υπηρεσίες της προσφεύγουσας από αυτές άλλων επιχειρήσεων.

44 Η συχνή χρήση, στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, σημάτων συνιστάμενων από ένα λεκτικό και ένα αριθμητικό στοιχείο δείχνει ότι αυτό το είδος συνδυασμών δεν στερείται, καταρχήν, διακριτικού χαρακτήρα.

45 Εξάλλου, όπως προέβαλε η προσφεύγουσα, το ΓΕΕΑ δεν αντέταξε τον λόγο απαραδέκτου του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού, όταν υποβλήθηκαν αιτήσεις καταχωρίσεως σημάτων, των οποίων η δομή είναι παρόμοια με αυτή του λεκτικού συμπλέγματος «SAT.2», ιδίως όσον αφορά τη χρήση του στοιχείου «SAT».

46 Το ότι τα στοιχεία που σχετίζονται με το «SAT» είναι, εν προκειμένω, το ψηφίο 2 και μία τελεία, και όχι κάποιο άλλο λεκτικό στοιχείο, δεν επηρεάζει την ανάλυση αυτή, αντιθέτως προς ό,τι πρεσβεύει το ΓΕΕΑ. Εξάλλου, το ΓΕΕΑ ουδέποτε, στο πλαίσιο της διαδικασίας, αιτιολόγησε τη διαφορετική μεταχείριση της αιτήσεως της προσφεύγουσας, με επίκληση του κινδύνου συγχύσεως μεταξύ του σημείου του οποίου η προσφεύγουσα ζητεί την καταχώριση και ενός ήδη καταχωρισμένου σήματος.

47 Από το σύνολο των προηγουμένων σκέψεων, συνάγεται ότι είναι αβάσιμοι οι λόγοι για τους οποίους το δεύτερο τμήμα προσφυγών του ΓΕΕΑ έκρινε ότι το λεκτικό σύμπλεγμα «SAT.2» στερείται διακριτικού χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού.

48 Υπό τις περιστάσεις αυτές, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση πρέπει να αναιρεθεί, καθόσον το δεύτερο τμήμα προσφυγών απέρριψε, βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού, την αίτηση καταχωρίσεως του λεκτικού συμπλέγματος «SAT.2» ως κοινοτικού σήματος. Δεδομένου ότι το Πρωτοδικείο έκρινε, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, ότι η επίδικη απόφαση δεν μπορεί να στηριχθεί ούτε στο άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του ίδιου νομοθετήματος και, αφετέρου, ότι το δεύτερο τμήμα προσφυγών του ΓΕΕΑ παρέλειψε να αποφανθεί, με την εν λόγω απόφαση, επί της προσφυγής που ασκήθηκε ενώπιόν του και αφορά τις υπηρεσίες της κλάσεως 35, η επίδικη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί εξ ολοκλήρου.

Επί των δικαστικών εξόδων

49 Κατά το άρθρο 122 του κανονισμού διαδικασίας του Δικαστηρίου, όταν η αίτηση αναιρέσεως είναι βάσιμη και το Δικαστήριο αποφαίνεται το ίδιο οριστικώς επί της διαφοράς, αποφασίζει και επί των δικαστικών εξόδων.

50 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, που εφαρμόζεται στη διαδικασία αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 118, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η αναιρεσείουσα ζήτησε την καταδίκη του ΓΕΕΑ στα δικαστικά έξοδα και το ΓΕΕΑ ηττήθηκε, επιβάλλεται να καταδικαστεί αυτό στα δικαστικά έξοδα των δύο βαθμών δικαιοδοσίας.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφασίζει:

1) **Αναιρεί την απόφαση του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 2ας Ιουλίου 2002, Τ-323/00, SAT.1 κατά ΓΕΕΑ (SAT.2) Συλλογή 2002, σ. II-2839), καθόσον το Πρωτοδικείο έκρινε ότι το δεύτερο τμήμα προσφυγών του Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ) δεν παρέβη το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (υπόθεση R 312/1999-2), αρνούμενο να καταχωρίσει ως κοινοτικό σήμα το λεκτικό σύμπλεγμα «SAT.2» για υπηρεσίες οι οποίες, σύμφωνα με την αίτηση καταχωρίσεως, αφορούν δορυφορική μετάδοση, ήτοι για τις κατηγορίες υπηρεσιών που αναφέρονται στη σκέψη 3 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως και το Πρωτοδικείο δεν περιέλαβε στη σκέψη 42 αυτής.**

2) **Ακυρώνει την απόφαση της 2ας Αυγούστου 2000 του δεύτερου τμήματος προσφυγών του Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα).**

3) **Καταδικάζει το Γραφείο Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) στα δικαστικά έξοδα.**

(υπογραφές)